



TÜRK ARMATÖRLER BİRLİĞİ
TURKISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION

21.11.2024

BİLGİ NOTU-2024/8

FueIEU Denizcilik Düzenlemesi
Ve
Pooling Süreci Üzerine Genel Bakış

Bu bilgi notu, Mærsk Mc-Kinney Møller Zero Carbon Shipping Merkezi tarafından hazırlanan ve şirketlerin FueIEU Maritime içinde pooling, yani havuz sistemini nasıl kullanacaklarını ele alan dizi halinde yayımlanan 6. bültenidir.

Biz Türk Armatörler Birliği olarak 7. bültenden başlayarak geriye doğru bu bültenleri sektörümüz için çeviri halinde ve yorumlarımızı da ekleyerek veya yorumlarımızı ayrı bir bilgi notunda birleştirerek yayınlamaya başlamıştık.

Bu kapsamda da 6. Bültene ilişkin bilgi notumuzu sizlere sunuyoruz.

Bu arada geliştirilen iklim uyumlu mekanizmaları anlayabilmek için bu konunun terminolojisini de biliyor olmak gereklidir. Örneğin, pooling, banking, borrowing, compliance, voluntary markets, surplus, deficit, additionality gibi terminolojik kelimeler konunun anlaşmasını zorlaştırmaktadır. Bu kapsamda bu terminolojiye alışık olunması için bu terimlerin de yer aldığı bir sözlük araştırmamız bulunmaktadır.

Genel Bakış

FueIEU pooling, sektörü karbonsuzlaştırabilecek gelişmiş alternatif yakıtlar ve teknolojiler için bir [iş vakası](#) oluşturabilir. Ancak, [pooling'in](#) faydaları, uyum fazlası olan gemilerle (satıcılar) uyum açığı olan gemilerin (alıcılar) kolayca işlem yapıp pooling düzenlemeleri oluşturabilmesine bağlıdır. Sektör oyuncularıyla yapılan görüşmelerde, süreçle ilgili farkındalık eksikliğinin ve yanlış anlaşılmanın şirketlerin havuz oluşturmayı stratejilerine dahil etmesini engellediği görülmüştür.

Burada uygulanabilir bir pooling sürecinin nasıl olabileceği özetlenmektedir. Bu sürecin işler hale gelmesi için uyum (Compliance) alım ve satımı yapılacak bir piyasa gereklidir. Pooling düzenlemelerini kolaylaştırmak için ortaya çıkan dört adet üçüncü parti platform vurgulanmaktadır.

Nihayetinde, şirketler pooling oluşturmayı değerlendirirken, sürdürülebilirlik raporlarında çevre dostu adımları kimin sahlenebileceğini anlamaları gerekiyor. Pooling, düzenleyici uyumun bir ticaretidir ve emisyon azaltımı kredileri bu düzenlemenin kapsamı dışındadır. Emisyon azaltımlarını müşterilere satarken kurallar genellikle gönüllü piyasalarda, ilave katkı terimi (additionality) dahilinde tanımlanır.

1

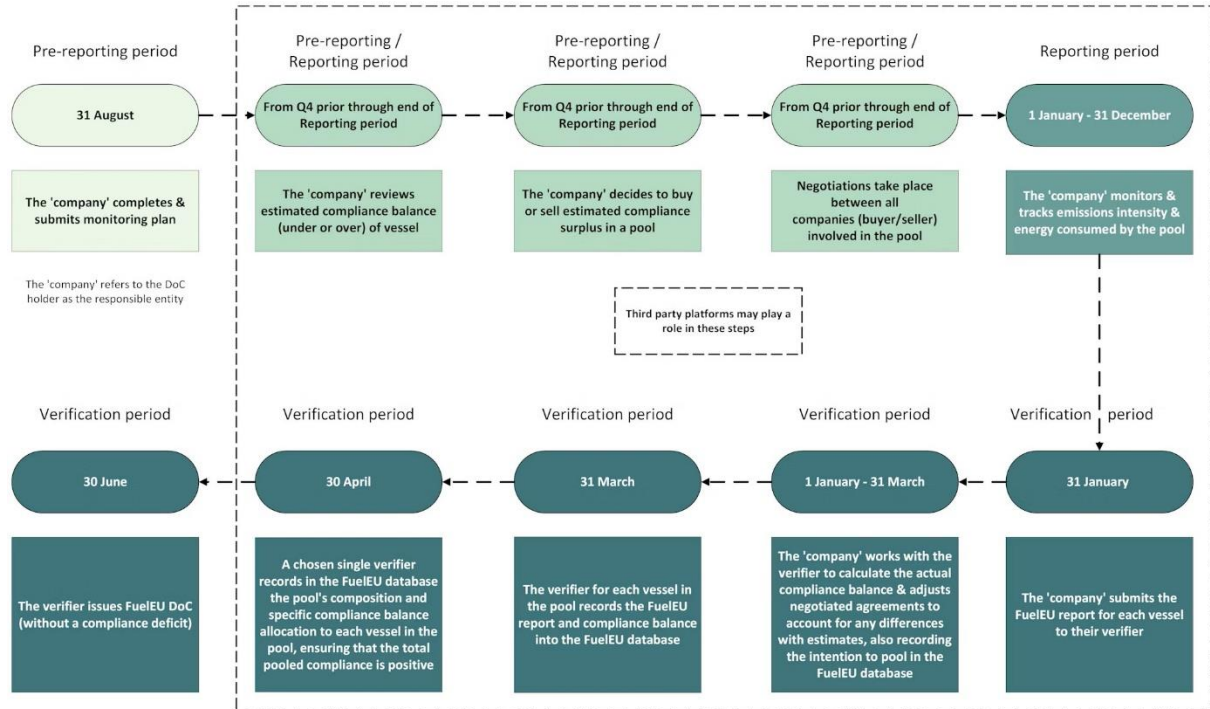
TÜRK ARMATÖRLER BİRLİĞİ

TURKISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION

Basamak Basamak Havuz (Pool) Oluşturma Süreci

Şekil 1'de, şirketlerin havuz (pool) oluştururken atabilecekleri adımlar özetlenmektedir. Bu şekil, şirketlerin havuzları (poolları) nasıl planlayıp düzenlemesi gerektiğine dair önerilerle birlikte düzenleyici gerekliliklerini ortaya koymaktadır.

Birden fazla şirket arasında pooling yapmak, çoğu durumda üçüncü tarafların desteğini gerektirecektir. Pooling platformları, yani bu işi yapan diğer firmalar deniz taşımacılığı şirketleri arasındaki düzenlemeleri kolaylaştıracaktır. Yasal hizmetler, yakıt tedarikinden sorumlu olanların havuz düzenlemeleri yapma hakkına sahip olmasını sağlayacaktır. **BIMCO**, çeşitli kuruluşlar arasında sözleşmelerin kurulmasında kullanılabilir, geliştirilmekte olan [klozlar](#) aracılığıyla önemli bir rol oynayacaktır.



Şekil 1: Pool içinde uyumluluk alım ve satımına dahil olan şirketler için potansiyel pooling süreci

Üç Uyum Döneminin Ayrıntıları

1. Ön Raporlama Dönemi

Geminin AB limanlarına sefer düzenleyeceği yılın öncesinde, alıcılar ve satıcılar, geminin uyum hedeflerini aşacağını mı yoksa altında mı kalacağını değerlendirecektir. Bu değerlendirmelere dayanarak, şirketler pooling düzenlemelerinde fazla uyum (surplus) alım



TÜRK ARMATÖRLER BİRLİĞİ

TURKISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION

veya satımı yapmayı tercih edebilir. Pahalı yeşil yakıtlara yönelik uyumluluk ve tazminat güvencesi sağlamak amacıyla, seferler başlamadan önce alıcı ve satıcı arasındaki görüşmelerin başlaması beklenmelidir. Ancak, raporlama dönemi boyunca kararların alınması ve görüşmelerin devam etmesi olasıdır.

2. Raporlama Dönemi

Alıcılar ve satıcılar, anlaşmalar yapıldıktan sonra, gemilerin takvim yılı boyunca AB limanlarına ve birlik içinde yaptığı seferleri izleyip takip edecektir. Gemi işletme yapısına (geminin sahibi tarafından veya kiracı tarafından işletilen) bağlı olarak taraflar, gemide hangi (alternatif) yakıtın kullanılacağı ve pooling mekanizmasının nasıl kullanılacağı konusunda farklı düzenlemeler üzerinde anlaşabilir.

3. Doğrulama Dönemi

Raporlama döneminin ardından, AB'ye akredite doğrulayıcılar her gemi için uyum dengesini [FuelEU Ek IV\(A\)](#) hükümlerine göre hesaplayacaktır. Doğrulayıcılar bu rakamı, 31 Mart'a kadar FuelEU veri tabanına kaydedecektir. Ön raporlama dönemindeki tahmini performans ile gerçek performans arasındaki farklar, yapılan anlaşmalara dayanarak değerlendirilir ve sonuçlandırılır.

Pooling sürecini tamamlamak için pool'daki şirketler, uyum dengesi fazlasını gemilere tahsis edecek tek bir doğrulayıcı seçmelidir. Doğrulayıcı, pooling sürecini sonuçlandırmadan önce şu üç kuralın sağlandığından emin olmalıdır:

- Pooldaki toplam uyum dengesi pozitif olmalıdır.
- Uyum açığı olan gemilerin daha büyük bir uyum açığı olmamalıdır.
- Uyum fazlası olan gemilerin uyum açığı olmamalıdır.

Eğer bu kurallar sağlanır ve şirketler anlaşmaya varırsa, seçilen doğrulayıcı, havuzun kompozisyonunu ve her gemiye tahsis edilen uyumu, 30 Nisan'a kadar FuelEU veri tabanına kaydedecektir.

Üçüncü Taraf Platformları, Bir Boşluğu Dolduruyor¹

Bazı şirketler, pooling düzenlemelerini kendi aralarında müzakere ederken, çoğu durumda şirketler bir üçüncü taraf platformuna ihtiyaç duyacaktır. Bu platformlar, alıcılar ve satıcıların birbirini bulmasını sağlayacak ve çoğu durumda pooling ve uyum süreçlerine destek olmak için çeşitli hizmetler sunacaktır.

Pooling platformu pazarının olgunluğunu değerlendirebilmek için Mærsk Mc-Kinney Møller Zero Carbon Shipping Merkezi poolları kolaylaştıran dört şirketle iletişime geçmiştir. Yeni düzenlemenin karmaşıklığı, bu platformları kullanacak alıcı ve satıcıların piyasa fiyatında kolayca işlem yapabileceği gelişmiş bir pazarı beklentisinde olmamaları gerektiğini ortaya koyuyor. Bunun yerine, bu platformlar alıcılar ve satıcıları kendi ağlarında birbirine bağlayacak ve şirketlerin pooling stratejileri ve sistemleri geliştirmelerine yardımcı olacak hizmetler sunacaktır. Platformlar geliştikçe, bunların FuelEU uyumluluğunun alım satımı için daha likit bir piyasaya dönüşebileceği görülebilecektir.

¹Burada belirtilenlerin dışında daha fazla havuzlama (pooling) hizmeti sunan platformlar olduğu bilinmektedir. Liste, belirli bir platformun onayı veya tavsiyesi olarak ele alınmamalıdır.



TÜRK ARMATÖRLER BİRLİĞİ

TURKISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION

AHTI Climate

2023 yılında kurulan [AHTI Climate](#), dijital teknolojilerden yararlanarak emisyon uyum maliyetlerini optimize etmeye odaklanıyor. Ekip, sadece pooling yazılımı sunmanın ötesine geçerek, strateji, sözleşmesel çerçeveler, risk azaltma, izleme, düzenleyici uyum ve doğrulama gibi alanlarda da hizmet veriyor ve kendilerini tam hizmet sunan bir "pool yöneticisi" olarak görüyor.

BetterSea

2023 yılında kurulan [BetterSea](#), kullanıcılar için FuelEU Banking (bankacılık), borrowing (borç verme) ve pooling süreçlerini daha verimli hale getirmeyi planlıyor. Şirket, "eşleştirme" hizmetlerinin ötesine geçerek, uyuma ilişkin sorumluluk (liability) yönetimi ve uyum fazlalığı (surplus) yönetimi gibi konuları da kapsayan bir yaklaşım sunuyor. Ekip, sektör ortaklarıyla birlikte, baştan sona uyum sürecini kesintisiz hale getirmek için çalışıyor.

Prosmar

2013 yılında kurulan [Prosmar](#), bulk ürün ve navlun ticareti yapan şirketler için iş zekası yazılımları sunmaktadır. 2024'ün 4. çeyreğinde, şirketlerin ön raporlama, raporlama veya sonrası dönemlerde anlaşmalar yapabilmesi için bir pooling platformu başlatacağı belirtilmiştir. Platform aynı zamanda gönüllü piyasalarda emisyon azaltımı ticareti yapanların ek endişelerini de ele alacak. Şirket, doğrudan alıp satabileceği bir spot pazar geliştirmeyi hedefliyor.

Zero44

2022 yılında kurulan [Zero44](#), şirketlerin AB ETS, CII ve FuelEU uyum süreçlerini yönetmelerine yardımcı olan hizmetler sunmaktadır. Ekip, yıl sonuna kadar gemi sahiplerine, yöneticilerine ve operatörlerine, en uygun FuelEU uyum stratejilerini belirlemeleri konusunda yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu süreç, ticari anlaşmaları ve gemi performans verilerini izlemeyi, gelecekteki uyum gereksinimleri için planlama ve tahmin yapmayı içerir. Şu anda bir pooling platformu sunmasalar da, Zero44 diğer müşterilerle kaynak havuzlaması yapma seçeneği sunacaktır.

AB'ye yapılan iklimle uyumlu gemi seferleri kime fayda sağlar?

FuelEU, yalnızca uyum sağlama süreciyle ilgili değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik raporlaması açısından da belirsizlikler yaratmaktadır. Bu durum, şirketlerin hedeflerini aşmayı ve fazla uyumu satmayı değerlendirirken önemli bir faktördür.

Kapsam 1: Pooling ve Sürdürülebilirlik Raporlaması

Bir şirket pool'da uyum fazlasını (surplus) satarsa, bu durumda ne satmış oluyor?

[FuelEU Yönetmeliği Madde 21\(2\)](#)'ye göre, FuelEU azaltım hedeflerini aşan bir gemi, diğer gemilerle bir pool kurabilir ve her bir gemiye bu fazlalığı tahsis edebilir. Bu nedenle şirket, genellikle gönüllü piyasalarda ticareti yapılan emisyon azaltımının değil, FuelEU uyumluluğunun ticaretini yapmış olmaktadır. Kapsam 1 ve 3 gibi emisyon azaltım özellikleri FuelEU Yönetmeliğinin kapsamı dışındadır ve şirketler arasında daha fazla karşılıklı anlaşma yapılmasını gerektirir.

Havuzdaki bir satıcı, sürdürülebilirlik raporlarında emisyon azaltımlarını talep edebilir mi?

Emisyon azaltımlarının raporlanması, FuelEU'nun kapsamı dışındadır. AB'deki şirketler, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (CSRD) tabi olarak, bu direktifin altında belirlenen standartlara göre emisyonları raporlarlar. [ESRS E1'in Ek A](#)'sına göre, şirketler,



TÜRK ARMATÖRLER BİRLİĞİ

TURKISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION

"işletme tarafından sahip olunan veya kontrol edilen kaynaklardan" kaynaklanan tüm sera gazı emisyonlarını açıklamak zorundadır. Bu nedenle, şirketin operasyonel kontrolü altındaki gemilerin gerçek emisyonları, FuelEU uyumunun havuzlanması (pooling) veya bankacılığına (banking) bakılmaksızın rapor edilmelidir.

Kapsam 3: Havuzlama ve Gönüllü Piyasa (Pooling and the voluntary market)

Gönüllü piyasa (Voluntary markets) nedir?

Uzun mesafe deniz taşımacılığının Kapsam 3 emisyonlarını azaltmak isteyen yük sahipleri, azaltım kredileri satın almak için gönüllü bir piyasaya başvurabilirler. Bu, deniz taşımacılığı şirketleri ile müşterileri arasında doğrudan satılan bir [hizmet](#) olarak yapılabileceği gibi, üçüncü taraf [book and claim](#) sistemleri aracılığıyla da gerçekleştirilebilir.

Havuz bünyesindeki emisyon azaltımları gönüllü piyasada satılabilir mi?

Gönüllü piyasalarda "additionality" yani "ilave katkı" uygulaması vardır. Bu şirketlerin, düzenlemeler tarafından zorunlu hale getirilen emisyon azaltımlarını gönüllü piyasada satamayacakları anlamına gelir.

Peki FuelEU'da additionality yani eklenebilirlik terimi tam olarak neyi ifade eder?

FuelEU Maritime'da "additionality" (ilave katkı), gönüllü karbon piyasalarında ve yenilenebilir enerji projelerinde sıkça kullanılan bir terimdir. Bu kavram, bir projenin ya da aktivitenin yalnızca karbon kredisi gelirleri veya benzer teşvik mekanizmaları sayesinde hayata geçirilebileceğini veya gerçekleştirilebileceğini ifade eder. FuelEU Maritime bağlamında **additionality**, gönüllü karbon kredilerinin ve düşük/karbonsuz yakıt kullanımının çevresel faydalarının gerçekten ek olmasını ve mevcut politika veya düzenlemelerle sağlanmış bir azaltımdan bağımsız olmasını ifade eder.

Özetle FuelEU Maritime'da **additionality**, denizcilik sektörünün net karbon azaltımı hedeflerine ulaşmasında gerçekten bir fark yaratacak projelerin teşvik edilmesini ifade eder. Bu, gönüllü piyasaların etkinliğini artırmak ve sektörün yeşil dönüşüm sürecinde şeffaf ve etkili çözümler geliştirmek açısından önemli bir ilkedir.

FuelEU örneğinde, indirim uyum hedeflerine uygun olması durumunda şirketlerin Kapsam 3 kredilerini satmamaları daha uygun olabilir. Gönüllü piyasalarda additionality ile ilgili kurallar, şirketlerin gelecekteki yıllar için biriktirilen (banking-bankacılık) veya diğer gemilere tahsis edilen (pooling-havuzlama) emisyon azaltımlarını satmalarını da muhtemelen engelleyecektir. Ancak, bankacılığı yapılmayan veya havuzlanmayan **aşırı uyumdan** kaynaklanan **Kapsam 3** azaltımları, şirket, kullanılan yakıtın gerçekten additionality olduğunu gösterebildiği sürece gönüllü piyasada satılabilir.

Bu konu hakkında daha fazla bilgi için, **Global Maritime Forum** ile Mærsk Mc-Kinney Møller Zero Carbon Shipping Merkezinin işbirliği ile gönüllü piyasada FuelEU için additionality rehberleri geliştirmektedir ve bu ilk [rapor](#) faydalı bir başlangıç sunmaktadır. Merkez ayrıca bu rehberlere dayalı bir **Maritime Book and Claim sistemi** geliştirmektedir.